

Zondag 23 mei 1915.

Sinxen. Heden mooi, warm weder, getemperd door een fellen wind. Veel wandelaren langs de Leopoldlaan en in het Park, veel te veel voor wie melancolisch is gestemd en de afzondering zoekt.

“Il est des jours de luxe et de saison choisis,” zegt Lamartine. Maar er zijn ook dagen, voorbestemd tot mismoed en levenswee. Onder deze tellen meestal de zondagen. Voor zwoegers kunnen ze rustdagen zijn; maar ze drukken op hem, die over al zijn tijd in de week beschikt. Men heeft minder en men eischt meer. De ledige zondag — indien er geen vooruitzicht bestaat van verzekerde vreugd of gezelligheid — oefent kwellend zijn macht over u uit. Zelfs aan boord, op den onmeetbaren oceaan, waar gedurende een lange reis de tijd eenvormig voorbijgaat, waar alle dagen van de week dezelfde hoefden te wezen, treft de zondag tyranniek door de enkele leemte van het daar-zijn...

Sedert jaren bracht ik alle zondagen door ten huize van een vriendin en in vriendengezelschap. Hoe verlangden wij er naar van de eene week tot de andere! De tijd was ons altijd te kort. En bevredigd keerden wij 's avonds huiswaarts.

Sedert twee maanden is die vriendin dood en is de band ontbonden, die de vereeniging samenhiield. Ik heb ze, met al de getrouwen naar het graf gevolgd, wat hier voor vrouwen niet gebruikelijk is; maar in oorlogstoestand let men daar niet op.

Ik heb de kist, naast die van haar reeds lang overleden man, ter nauwernood zichtbaar in den donkeren grafkelder, zien schuiven, al de kronen en kransen — want ze had nog veel andere vrienden — op den toegeschoven deksteen zien leggen, en droevig zijn wij van het kerkhof weergekeerd.

Het gemis wordt niet vergoed. Gelukkig wie vergeten kan! Het nawee over hen, die heen zijn voor immer, die ons liefde betuigden en die wij liefhadden, is onheelbaar, het vreet met den tijd immer dieper in het hart... Het verledene eischt bij crisissen zijn recht op herinnering — al wordt het soms op den achtergrond geschoven door het belangrijk nieuwe... En heden, alleen, het wandelgedrang ontloopen, betaal ik den tol van smart met hoogen interest schrijnend daaraan...

“Le passé m'écrase,” klaagt Bourget.

Die "passé" is een steen, die op vele harten weegt.

Virginie LOVELING (« *In oorlogsnood* »)